

Napredno programiranje i programski jezici

12 Python

Fakultet tehničkih nauka, Novi Sad
23-24/Z
Dunja Vrbaški

- objektno orijentisano programiranje
- klase, objekti
- dosadašnji pojmovi OOP
- sintaksa, semantika, izvršavanje

Sve su objekti

- sve ima tip:
  - podaci
  - načini za izmenu tih podataka

42 je instanca tipa int

“dobar dan” je instanca tipa string

možemo definisati svoje klase, svoje tipove i instancirati objekte tog tipa

```
class Pravougaonik:  
    # polja i metode
```

```
class Pravougaonik:  
  
    def info(self):  
        print("Ja sam pravougaonik")
```

Ja sam pravougaonik

pravougaonik.py

```
import pravougaonik as pr  
  
p = pr.Pratougaonik()  
p.info()
```

test.py

```
class Pravougaonik:  
  
    def __init__(self, a, b):  
        self.a = a  
        self.b = b  
  
    def info(self):  
        print("Ja sam pravougaonik")
```

- konstruktor
- dve donje crte
- definisemo podatke (polja, atributi)

```
class Pravougaonik:  
  
    def __init__(self, a, b):  
        self.a = a  
        self.b = b  
  
    def info(self):  
        print("Ja sam pravougaonik")
```

Ja sam pravougaonik

```
p1 = pr.Pratagonist()  
p1.info()  
  
p2 = pr.Pratagonist(3, 5)  
p2.info()
```

```
class Pravougaonik:

    def __init__(self, a, b):
        self.a = a
        self.b = b

    def info(self):
        print(f"Ja sam pravougaonik: {a} {b}")
        print(f"Ja sam pravougaonik: {self.a} {self.b}")
```

```
class Pravougaonik:

    def __init__(self, a, b):
        self.a = a
        self.b = b

    def info(self):
        print(f"Ja sam pravougaonik: {self.a} {self.b}")
```

Ja sam pravougaonik: 3 5

```
p = pr.Pratougaonik(3, 5)
p.info()
```

self
eksplicitno u definiciji
implicitno pri pozivu (p → self)

```
class Pravougaonik:  
  
    def __init__(self, a, b):  
        self.a = a  
        self.b = b  
  
    def info(self):  
        print(f"Ja sam pravougaonik: {self.a} {self.b}")
```

```
Ja sam pravougaonik: 3 5  
Ja sam pravougaonik: 3 5
```

```
p = pr.Pratougaonik(3, 5)  
  
p.info()          # instanca.metod  
  
pr.Pratougaonik.info(p) # modul.klasa.metod(instancia)
```

```
class Pravougaonik:

    def __init__(self, a, b):
        self.a = a
        self.b = b

    def info(self):
        print(f"Ja sam pravougaonik: {self.a} {self.b}")

    def info2(x):
        print(f"Ja sam pravougaonik: {x.a} {x.b}")
```

```
Ja sam pravougaonik: 3 5
Ja sam pravougaonik: 3 5
```

self - konvencija (pridržavajte se)

```
p = pr.Pratougaonik(3, 5)
p.info()
p.info2()
```

```
class Pravougaonik:

    def __init__(self, a, b):
        self.a = a
        self.b = b

    def info(self):
        print(f"Ja sam pravougaonik: {self.a} {self.b}")
```

```
Ja sam pravougaonik: 3 5
<pravougaonik.Pratougaonik object at
0x0000028C4A52FB10>
```

```
p = pr.Pratougaonik(3, 5)
p.info()

print(p)
```

```
class Pravougaonik:

    def __init__(self, a, b):
        self.a = a
        self.b = b

    def info(self):
        print(f"Ja sam pravougaonik: {self.a} {self.b}")

    def __str__(self):
        return f"Pravougaonik: a = {self.a}, b = {self.b}"
```

```
Ja sam pravougaonik: 3 5
Pravougaonik: a = 3, b = 5
```

```
p = p.Pravougaonik(3, 5)
p.info()

print(p)
```

```
class Pravougaonik:

    def __init__(self, a = 1, b = 2):
        self.a = a
        self.b = b

    def __str__(self):
        return f"Pravougaonik: a = {self.a}, b = {self.b}"
```

```
Pravougaonik: a = 3, b = 5
Pravougaonik: a = 1, b = 2
```

```
p = pr.Pravougaonik(3, 5)
print(p)

p = pr.Pravougaonik()
print(p)
```

```
class Pravougaonik:  
  
    def __init__(self):  
        self.a = 1  
        self.b = 2  
  
    def __str__(self):  
        return f"Pravougaonik: a = {self.a}, b = {self.b}"
```

```
Pravougaonik: a = 1, b = 2
```

```
p = pr.Pravougaonik(3, 5)  
print(p)  
  
p = pr.Pravougaonik()  
print(p)
```

```
class Pravougaonik:  
  
    def __init__(self, a, b):  
        self.a = a  
        self.b = b  
  
    def __str__(self):  
        return f"Pravougaonik: a = {self.a}, b = {self.b}"
```

```
Ja sam pravougaonik: 3 5  
Ja sam pravougaonik: 4 5
```

```
p = p.Pratvougaonik(3, 5)  
print(p)  
  
p.a += 1  
print(p)
```

public

```
class Pravougaonik:

    def __init__(self, a, b):
        self.a = a
        self.b = b
    ...

    def get_a(self):
        return self.a

    def get_b(self):
        return self.b

    def set_a(self, a):
        self.a = a

    def set_b(self, b):
        self.b = b
```

setattr, getattr,
property, getter,setter,
@property

```
class Pravougaonik:  
    def __init__(self, a, b):  
        ...  
  
    def get_a(self):  
        return self.a  
  
    def get_b(self):  
        return self.b  
  
    def set_a(self, a):  
        self.a = a  
  
    def set_b(self, b):  
        self.b = b
```

```
Pravougaonik: a = 3, b = 5  
Pravougaonik: a = 4, b = 5  
4 4
```

```
p = p.Pravougaonik(3, 5)  
  
p.a += 1  
p.info()  
  
print(p.get_a(), p.a)
```

Zašto get i set?

```
class Pravougaonik:  
    def __init__(self, a, b):  
        self.a = a  
        self.b = b  
  
    ...  
  
    def get_a(self):  
        return self.a  
  
    def get_b(self):  
        return self.b  
  
    def set_a(self, a):  
        self.a = a  
  
    def set_b(self, b):  
        self.b = b
```

```
p = p.Pravougaonik(3, 5)  
  
p.a += 1  
p.info()  
  
print(p.get_a(), p.a)
```

```
class Pravougaonik:  
    def __init__(self, a = 1, b = 2):  
        self.duzina = a  
        self.sirina = b  
  
    ...  
  
    def get_a(self):  
        return self.a  
  
    def get_b(self):  
        return self.b  
  
    def set_a(self, a):  
        self.a = a  
  
    def set_b(self, b):  
        self.b = b
```

```
p = p.Pravougaonik(3, 5)  
  
p.a += 1  
p.info()  
  
print(p.get_a(), p.a)
```

Možemo sakriti.

Priča o donjim crticama → u nastavku

self._a
self.__a

```
class Pravougaonik:  
    br_instanci = 0  
  
    def __init__(self, a, b):  
        self.a = a  
        self.b = b  
        Pravougaonik.br_instanci += 1
```

```
0  
1
```

```
print(pr.Pravougaonik.br_instanci)  
p = pr.Pravougaonik(3, 5)  
print(pr.Pravougaonik.br_instanci)
```

```
class Pravougaonik:  
  
    br_instanci = 0  
  
    def __init__(self, a, b):  
        self.a = a  
        self.b = b  
        Pravougaonik.br_instanci += 1
```

```
0  
1
```

```
x = pr.Pratvougaonik  
  
print(x.br_instanci)  
p = x(3, 5)  
print(x.br_instanci)
```

```
class Pravougaonik:  
  
    br_instanci = 0  
  
    def __init__(self, a, b):  
        self.a = a  
        self.b = b  
        Pravougaonik.br_instanci += 1
```

0

1

```
x = pr.Pratougaonik  
  
print(x.br_instanci)  
p = x(3, 5)  
print(x.br_instanci)
```

sve je objekat pa i sama klasa

x je tipa ili klase “tip”

p je tipa ili klase “Pravougaonik”

```
class Pravougaonik:  
  
    br_instanci = 0  
  
    def __init__(self, a, b):  
        self.a = a  
        self.b = b  
        Pravougaonik.br_instanci += 1
```

```
<class 'type'> <class 'pravougaonik.Pravougaonik'>
```

```
x = pr.Pratvougaonik  
p = x(3, 5)  
  
print(type(x), type(p))
```

```
class Osoba:  
    def __init__(self, ime, prezime):  
        self.ime = ime  
        self.prezime = prezime  
  
    def __str__(self):  
        return f"Osoba: {self.ime} {self.prezime}"  
  
osoba = Osoba("Petar", "Petrovic")  
print(osoba)
```

Osoba: Petar Petrovic

```
class Osoba:  
    def __init__(self, ime, prezime):  
        self.ime = ime  
        self.prezime = prezime  
  
    def __str__(self):  
        return f"Osoba: {self.ime} {self.prezime}"  
  
class Student(Osoba):  
    def __init__(self, ime, prezime, bri):  
        super().__init__(ime, prezime)  
        self.bri = bri  
  
    def __str__(self):  
        return f"Student: {self.ime} {self.prezime} {self.bri}"  
  
osoba = Osoba("Petar", "Petrovic")  
print(osoba)  
  
student = Student("Petar", "Petrovic", 123)  
print(student)
```

```
Osoba: Petar Petrovic  
Student: Petar Petrovic 123
```

```
class Figura
    __init__
        povrsina

class Pravougaonik

    __init__
        povrsina
```

```
class Figura:  
    def __init__(self, ime):  
        self.ime = ime  
  
    def povrsina(self):  
        pass  
  
class Pravougaonik(Figura):  
  
    def __init__(self, ime, a, b):  
        super().__init__(ime)  
        self.a = a  
        self.b = b  
  
    def povrsina(self):  
        return self.a * self.b  
  
    def __str__(self):  
        return f"Ja sam pravougaonik ime = {self.ime}, P = {self.povrsina()}"
```

```
import figura as fig  
  
p = fig.Pratougaonik("P1", 1, 2)  
print(p)
```

```
class Figura:  
    def __init__(self, ime):  
        self.ime = ime  
  
    def povrsina(self):  
        pass  
  
class Pravougaonik(Figura):  
  
    def __init__(self, ime, a, b):  
        super().__init__(ime)  
        self.a = a  
        self.b = b  
  
    def povrsina(self):  
        return self.a * self.b  
  
    def __str__(self):  
        return f"Ja sam pravougaonik ime = {self.ime}, P = {self.povrsina()}"
```

Ja sam pravougaonik ime = Pravougaonik 1, P = 2

```
import figura as fig  
  
p = fig.Pratougaonik("P1", 1, 2)  
print(p)
```

```
class Figura:
    def __init__(self, ime):
        self.ime = ime

    def povrsina(self):
        pass

class Pravougaonik(Figura):

    def __init__(self, ime, a, b):
        super().__init__(ime)
        self.a = a
        self.b = b

    def povrsina(self):
        return self.a * self.b

    def __str__(self):
        return f"Ja sam pravougaonik ime = {self.ime}, P = {self.povrsina()}"
```

```
import figura as fig

p = fig.Pratougaonik("P1", 1, 2)
print(p)
```

```
class Figura:  
    def __init__(self, ime):  
        self.ime = ime  
  
    def povrsina(self):  
        pass  
  
class Pravougaonik(Figura):  
  
    def __init__(self, ime, a, b):  
        super().__init__(ime)  
        self.a = a  
        self.b = b  
  
    def povrsina(self):  
        return self.a * self.b  
  
    def __str__(self):  
        return f"Ja sam pravougaonik ime = {self.ime}, P = {self.povrsina()}"
```

Ja sam pravougaonik ime = Pravougaonik 1, P = None

```
import figura as fig  
  
p = fig.Pratougaonik("P1", 1, 2)  
print(p)
```

```
class Figura:
    def __init__(self, ime):
        self.ime = ime

    def povrsina(self):
        # komentar umesto pass

class Pravougaonik(Figura):

    def __init__(self, ime, a, b):
        super().__init__(ime)
        self.a = a
        self.b = b

    def povrsina(self):
        return self.a * self.b

    def __str__(self):
        return f"Ja sam pravougaonik ime = {self.ime}, P = {self.povrsina()}"
```

```
import figura as fig

p = fig.Pratougaonik("P1", 1, 2)
print(p)
```

```
class Figura:  
    def __init__(self, ime):  
        self.ime = ime  
  
    def povrsina(self):  
        # komentar umesto pass  
  
class Pravougaonik(Figura):  
  
    def __init__(self, ime, a, b):  
        super().__init__(ime)  
        self.a = a  
        self.b = b  
  
    def povrsina(self):  
        return self.a * self.b  
  
    def __str__(self):  
        return f"Ja sam pravougaonik ime = {self.ime}, P = {self.povrsina()}"
```

```
+  
5     def povrsina(self):  
6         Expected indented block Pylance  
7         View Problem (Alt+F8) No quick fixes available  
8 class Pravougaonik(Figura):  
9
```

```
import figura as fig  
  
p = fig.Pratougaonik("P1", 1, 2)  
print(p)
```

```
class Figura:
    def __init__(self, ime):
        self.ime = ime

    def povrsina(self):
        pass

class Pravougaonik(Figura):

    def __init__(self, ime, a, b):
        super().__init__(ime)
        self.a = a
        self.b = b

    def povrsina(self):
        return self.a * self.b

    def __str__(self):
        return f"Ja sam pravougaonik ime = {self.ime}, P = {self.povrsina()}"


import figura as fig

p = fig.Pratougaonik("P1", 1, 2)
f = fig.Figura("F1")
```

```
from abc import ABC, abstractmethod

class Figura(ABC):
    def __init__(self, ime):
        self.ime = ime

    @abstractmethod
    def povrsina(self):
        pass

    ...

class Pravougaonik(Figura):
    ...
```

```
import figura as fig

p = fig.Pravougaonik("P1", 1, 2)
f = fig.Figura("F1")
```

TypeError: Can't instantiate abstract class Figura
with abstract method povrsina